

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 1994:83) om
nötkreatur som används till avel;**

SJVFS 2009:29

Saknr M 8

Utkom från trycket
den 13 mars 2009
Omtryck

beslutade den 12 mars 2009

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 3 § förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur m.m., i fråga om verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 1994:83) om nötkreatur som används till avel

dels att 19 § ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas en ny paragraf, 19 a §, av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Definitioner

1 § I dessa föreskrifter förstås med

nötkreatur: i begreppet nötkreatur inkluderas i dessa föreskrifter buffel,

renrasiga avelsdjur: varje nötkreatur vars föräldrar samt far- och morföräldrar är införda eller registrerade i en stambok för samma ras och som självt är infört i eller registrerat och berättigat till införande i en sådan stambok,

stambok: varje bok, förteckning eller dataregister som förs av en förening som är godkänd av den stat där föreningen bildats och där renrasiga avelsdjur av en viss ras av nötkreatur är införda eller registrerade med uppgift om deras härstamning,

register: varje bok, förteckning eller dataregister som förs av en avelsorganisation eller stambokförande förening där nötkreatur är registrerade med uppgift om deras härstamning,

avelorganisation: en organisation som utför avelsvärdering,

stambok- och registerförande förening: en förening eller avelsorganisation som för stambok för en eller flera nötkreatursraser, samt

avelsvärdering: bedömningar och beräkningar enligt dokumenterade och vetenskapligt erkända metoder i syfte att uppskatta enskilda nötkreaturs nedärvningsförmåga. (SJVFS 2005:37).

¹Jfr rådets direktiv 87/328/EEG av den 18 juni 1987 om godkännande för avel av renrasiga avelsdjur av nötkreatur (Celex 31987L0328) ändrad genom rådets direktiv 2005/24/EG av den 14 mars 2005 om ändring av direktiv 87/328/EEG när det gäller stationer för lagring av sperma och användning av ägg och embryon från renrasiga avelsdjur av nötkreatur (Celex 32005L0024).

Godkännande av avelsorganisation samt stambok- och registerförande förening

2 § Avelsorganisation eller stambok- och registerförande förening som har sitt säte i Sverige och som önskar bli godkänd ska ansöka om godkännande hos Jordbruksverket.

Ansökan ska omfatta uppgifter om:

1. namn, adress, telefon- och organisationsnummer,
2. verksamhetens inriktning,
3. regelsamling för verksamheten,
4. tillgängliga ekonomiska och personella resurser, samt
5. djurunderlag.

Av ansökan ska framgå en redogörelse för registreringsmetoder, beskrivning av individ- och avkommeprövning samt metodiken, som används vid avelsvärderingen, av de i värderingen ingående egenskaperna. (SJVFS 2005:37).

Avelsorganisation

3 § För att bli godkänd ska en avelsorganisation

1. ha förfaranderegler som antagits i överensstämmelse med stadgarna och som särskilt fastslår principen om icke-diskriminering mellan medlemmarna, medlemsföreningarna eller uppfödarna,
2. vara en juridisk person,
3. visa att den arbetar effektivt. Därvid ska hänsyn tas till vilka ekonomiska och personella resurser inklusive personalens utbildning och kompetens som den förfogar över samt att regelverket är så utformat att effektiviteten i arbetet främjas. Regler ska finnas för hur resultat som inte uppfyller föreskrivna krav på mät- och registreringsmetoder ska behandlas så att de inte blir officiella. Rutiner ska finnas för hur felaktigheter i uppläggning och genomförande av resultatregistrering identifieras och åtgärdas,
4. kunna utföra de kontroller som behövs för registrering av enskilda djurs härstamning och resultat samt ha rutiner för att verifiera registrerade resultat,
5. förfoga över tillräckligt många djur för att kunna genomföra ett avelsprogram eller kunna bevara rasen,
6. kunna utnyttja sådana uppgifter från individ- och avkommeprövning som behövs för att genomföra ett avels- eller bevarandeprogram, samt
7. ha en regelsamling för hur djuren identifieras, hur deras härstamning registreras samt en definition av avelsmål.

Stambok- och registerförande förening

4 § För att bli godkänd ska en stambok- och registerförande förening

1. ha förfaranderegler som antagits i överensstämmelse med stadgarna och som särskilt fastslår principen om icke-diskriminering mellan medlemmarna eller uppfödarna,
2. vara en juridisk person,

3. visa att den arbetar effektivt. Därvid ska hänsyn tas till vilka ekonomiska och personella resurser inklusive personalens utbildning och kompetens som den förfogar över samt att regelverket är så utformat att effektiviteten i arbetet främjas. Regler ska finnas för hur resultat som inte uppfyller föreskrivna krav på mät- och registreringsmetoder ska behandlas så att de inte blir officiella, samt

4. ha en regelsamling för definition av rasens eller rasernas särdrag, system för identifiering av djuren och för registrering av härstamning, en definition av avelsmål samt system för användning av uppgifter från avelsvärderingen.

Om det finns olika villkor för införande av djur eller olika system för klassificering av djur som förs in i stamboken ska en regelsamling finnas för uppdelning av stamboken. (*SJVFS 2005:37*).

5 § Godkännande av avelsorganisation eller stambokförande förening, som uppfyller villkoren i 3 respektive 4 §§, kan vägras om godkännandet skulle äventyra rasens bevarande eller medföra risker för det avelsprogram som bedrivs av en befintlig organisation eller förening.

Stambokföring

6 § För att få införas i huvudavdelningen i stamboken för sin ras ska ett djur

1. härstamma från föräldrar samt far- och morföräldrar som är införda i en stambok för samma ras,
2. vara identifierat vid födelsen enligt reglerna i stamboken, samt
3. ha en härstamning enligt reglerna i stamboken.

7 § Stamboken får delas in i flera klasser beroende på djurens egenskaper. Endast nötkreatur som uppfyller villkoren i 6 § får föras in i någon av dessa klasser.

8 § I ett tillägg till stamboken får hondjur som inte uppfyller kraven i 6 § föras in. Hondjuret ska då

1. vara identifierat enligt reglerna i stamboken,
2. bedömts motsvara rasens standard, samt
3. ha lägst den minimiproduktion som finns angiven i stambokens regler.

9 § Ett hondjur, vars mor och mormor är införda i ett tillägg till stamboken enligt bestämmelserna i 8 § och vars far, farfar och morfar är införda i stamboken enligt villkoren i 6 §, ska anses som ett renrasigt hondjur och föras in i stamboken enligt bestämmelserna i 6 §.

10 § Då en stambok innehåller flera klasser ska ett djur från ett annat land föras in i den klass i stamboken vars villkor djuret uppfyller. (*SJVFS 2005:37*).

Registrering

11 § För att få föras in i ett register ska ett djur vara identifierat enligt Jordbruksverkets föreskrifter (1994:190) om märkning och registrering av djur och dess föräldrar anges. Djur som saknar härstamning får föras in i registret under förutsättning att resultatet inte kan komma att användas i avelsvärdering. (*SJVFS 2005:37*).

Individregistrering för avelsvärdering

12 § Alla uppgifter ska registreras under överinseende av den godkända avelsorganisationen och vara tillgängliga för berörda organisationer. (*SJVFS 2005:37*).

Köttproduktionsegenskaper

13 § Vid individprovning eller avkommeprovning på station ska provningsmetoden och antal djur som är med i provningen anges. I provningsprotokollet ska följande uppgifter anges:

1. villkoren för tillträde till stationen,
2. i tillämpliga fall, individprovning av djuren i besättning före ankomsten till stationen,
3. ägare till de djur som ska prövas,
4. maximiålder på de djur som tas in på stationen för provning samt åldersgrupperingen för de djur som samtidigt finns på stationen,
5. anpassnings- och provningsperiodens längd på stationen, samt
6. foderstat och utfodringssystem.
7. Registreringen av egenskaper ska omfatta ökningen i levande vikt och köttansättning (klassificering). Om uppgift finns om övriga egenskaper såsom foderomvandlingsförmåga och slaktkroppsegenskaper, ska även dessa registreras. (*SJVFS 2005:37*).

13 a § Specialiserade enheter kan fungera som stationer under överinseende av den godkända avelsorganisationen. (*SJVFS 2005:37*).

13 b § Vid individprovning i fält (besättning) ska provningsmetoden och metoden för att värdera provningsresultaten anges av den godkända avelsorganisationen. Registreringen av egenskaper ska åtminstone omfatta levande vikt och ålder, och om uppgift finns, övriga egenskaper som till exempel musklernas konformation. (*SJVFS 2005:37*).

13 c § Om uppgifter finns tillgängliga från besättningar samt försäljnings- och slaktställen och är tillämpliga, ska uppgifter om levande vikt, slaktkroppsvikt, försäljningspriser, slaktkroppsklassificering enligt gemenskapens klassificeringsskala, köttkvalitet samt övriga köttegenskaper registreras. (*SJVFS 2005:37*).

Mjölkregrering

14 § Registrering av uppgifter om mjölkproduktion ska följa de principer som har beslutats eller fastställts av behöriga internationella organ (t.ex. Internationella kommittén för djurregrering, ICAR). (*SJVFS 2005:37*).

Reproduktion

15 § När fruktsamhet, kalvningsförmåga och livslängd (registrering av sekundära egenskaper) utvärderas, ska värderingen bygga på uppgifter om

1. fruktsamhet (t.ex. icke omlöpningsprocent),
2. kalvningar samt
3. funktionell ålder (t.ex. hållbarhet, utgallringsålder, den produktiva ålderns längd). (*SJVFS 2005:37*).

Exteriör

16 § När exteriörbedömning utförs, ska ett av Jordbruksverkets godkänt avelsvärderingssystem användas. (*SJVFS 2005:37*).

Avelsvärdering

Principer

17 § Avelsvärderingen av avelsdjur ska utföras under den godkända avelsorganisationens överinseende och omfatta följande egenskaper i enlighet med de mål som finns för aveln:

1. mjölkproduktionsegenskaper i fråga om mjölkraser,
2. köttproduktionsegenskaperna i fråga om kötttraser, samt
3. mjölk- och köttproduktionsegenskaperna i fråga om raser för båda ändamålen.

Ett djurs avelsvärde beräknas på grundval av resultaten av prövningen av individen eller dess släktingar.

De statistiska metoder som tillämpas vid avelsvärderingen ska följa de principer som har beslutats eller fastställts av behöriga internationella organ (t. ex. ICAR) och bör säkerställa en avelsvärdering som inte påverkas av de huvudsakliga miljöfaktorerna och uppgiftsstrukturen.

Avelsvärderingens tillförlitlighet ska mätas som säkerhet (s.k. RTI-värde) i enlighet med de principer som har fastställts av behöriga internationella organ (t.ex. ICAR). När avelsvärdena offentliggörs ska såväl tillförlitligheten som datum för avelsvärderingen redovisas.

Ett djurs särdrag och genetiska defekter, som definieras av en av Jordbruksverket utsedd avelsorganisation eller rasförening², ska offentliggöras. (*SJVFS 2005:37*).

² Jfr kommissionens beslut 84/247/EEG av den 27 april 1984 om villkor för godkännande av avelsorganisationer och avelsföreningar som upprättar eller för stamböcker för renrasiga avelsdjur av nötkreatur (EGT nr L 125, 12.5.1984, s.58 Celex 31984 D0247).

Allmänna råd till 17 §

Avelsvärderingen bör omfatta reproduktionsegenskaper, hälsoegenskaper eller exteriör för de raser för vilka dessa egenskaper registreras. (SJVFS 2005:37).

Avelsvärdering av semintjurar

18 § Tjurarna ska avelsvärderas beträffande de obligatoriska egenskaperna enligt 13-16 §§ och deras avelsvärde ska offentliggöras. Även övriga tillgängliga avelsvärden ska offentliggöras. (SJVFS 2005:37).

18 a § Vid avelsvärdering av semintjurars mjölkproduktionsegenskaper, ska mjölkavkastningen och mjölkens sammansättning (smörfett och protein angivna i procent) liksom övriga tillgängliga relevanta uppgifter om anlag för mjölkproduktion omfattas.

Den lägsta säkerheten i avelsvärderingen av semintjurar ska vara åtminstone 0,5 för de huvudsakliga produktionsegenskaperna enligt ICAR:s principer, med hänsyn till samtliga uppgifter om släktingar. (SJVFS 2005:37).

18 b § Avelsvärderingen av semintjurars köttproduktionsegenskaper utförs på grundval av någon av följande provningsmetoder:

1. Individprovning på en station,
2. avkommeprövning eller provning av syskon på en station eller en specialiserad enhet,
3. avkommeprövning eller provning av syskon på en gård, på ett sådant sätt att avkomman fördelas mellan de registrerade besättningarna så att en effektiv jämförelse av tjurarna kan göras, samt
4. avkommeprövning eller provning av syskon genom insamling av uppgifter på gårdar, i auktionshallar eller slakterier på ett sådant sätt att en effektiv jämförelse av tjurarna kan göras.

Om slaktkroppsvikt och i tillämpliga fall köttegenskaper, tillväxt- och kalvningsförmåga registreras, ska dessa egenskaper liksom varje annan relevant egenskap omfattas av avelsvärderingen av tjuren. (SJVFS 2005:37).

18 c § Bestämmelserna i 18-18b §§ ska inte tillämpas på utrotningshotade raser. (SJVFS 2005:37).

Godkännande av nötkreatur för avel

19 § Renrasiga hondjur, samt ägg och embryon från dessa, får inte hindras att användas i avel.

Renrasiga tjurar får inte hindras att användas för naturlig betäckning.

Sperma från tjurar, som godkänts för seminverksamhet i ett annat land, efter avelsvärdering enligt motsvarande förfaringssätt som anges i 18–18b §§, får inte hindras att användas i seminverksamhet.

Utän hinder av bestämmelserna i första, andra och tredje stycket ska gällande bestämmelser om djurhälsa och djurskydd tillämpas. (SJVFS 2009:29).

19 a § Användning av sperma från renrasiga tjurar i den kvantitet som godkända organisationer eller föreningar behöver för att kunna utföra officiella provningar får inte hindras. (*SJVFS 2009:29*).

20 § Renrasiga tjurar, som sätts in i officiell provning eller seminverksamhet, ska ha säkerställd identitet som verifieras genom djuret självt och dess mor och far enligt DNA-typning. Om denna metod inte är tillgänglig, kan härstamningen även verifieras med blodtypning. (*SJVFS 2005:37*).

Härstamningsbevis

21 § I härstamningsbevis för renrasiga avelsdjur ska följande uppgifter anges:

1. Utfärdande förening och stambokens namn,
2. identitet (SE-nummer eller motsvarande),
3. stamboksnummer,
4. datum för utfärdande,
5. födelsedatum,
6. ras,
7. kön,
8. uppfödarens namn och adress,
9. ägarens namn och adress,
10. namn och stamboksnummer för djurets föräldrar, morföräldrar och farföräldrar, samt
11. resultat från individprovning och beräkning av avelsvärdet för djuret självt, dess föräldrar och far- och morföräldrar. Dessa uppgifter kan även bifogas härstamningsbeviset.

Uppgifterna kan lämnas i form av ett härstamningsbevis enligt bilaga 1 eller i handlingar, i vilka Jordbruksverket intygat att dessa innehåller efterfrågade uppgifter, som åtföljer det renrasiga avelsdjuret. (*SJVFS 2005:37*).

22 § Härstamningsbevis för sperma ska uppta aktuella uppgifter i 21 § samt tjurens DNA-typning eller blodtypning i de fall då DNA-typning saknas. Även uppgifter om identifiering av sperman, datum för samling samt namn och adress på seminstationen och på mottagaren ska anges i ett dokument som medföljer sperman. Uppgifterna kan lämnas i form av ett härstamningsbevis enligt bilaga 2 och i form av ett dokument enligt bilaga 3 eller i handlingar, i vilka Jordbruksverket intygat att dessa innehåller efterfrågade uppgifter, som åtföljer sperman. (*SJVFS 2005:37*).

23 § Härstamningsbevis för embryon ska innehålla de uppgifter som anges i 21 § om det hondjur som lämnat embryot och den tjur som använts för befruktningen samt deras DNA-typningar eller blodtypning i de fall DNA-typning saknas. Även uppgifter som möjliggör identifiering av embryon, datum för seminering, datum för uttagning samt namn och adress på stationen för insamling av embryon och på mottagaren ska anges i ett dokument som medföljer embryon.

Om det finns mer än ett embryo i ett enskilt strå ska detta tydligt anges och alla embryon måste ha samma härstamning.

Uppgifterna kan lämnas i form av ett härstamningsbevis enligt bilaga 4 och i form av ett dokument enligt bilaga 5 eller i handlingar, i vilka Jordbruksverket intygat att dessa innehåller efterfrågade uppgifter, som åtföljer embryon. (*SJVFS 2005:37*).

Övriga bestämmelser

24 § Förhöjd avgift får inte krävas vid stambokföring av nötkreatur om dessa redan är införda eller registrerade i en godkänd stambok i ett annat land.

Förhöjd avgift får inte heller tas ut vid stambokföring eller registrering av nötkreatur som tillhör någon som inte är medlem i den stambokförande föreningen. (*SJVFS 2005:37*).

25 § För förrättningsman som beslutar i frågor om avelsvärdering, ska bestämmelserna om jäv i förvaltningslagen (1986:223) äga motsvarande tillämpning.

26 § Länsstyrelsen utövar tillsyn över den fältverksamhet som bedrivs inom länet. Den myndighet som utövar tillsyn ska beredas tillträde till lokaler och utrustning samt tillgång till utförda registreringar, beräkningar och sammanställningar.

27 § Om en godkänd avelsorganisation eller stambokförande förening inte kontinuerligt uppfyller bestämmelserna i dessa föreskrifter kan godkännandet återkallas av Jordbruksverket.

28 § Om särskilda skäl föreligger kan Jordbruksverket medge undantag från dessa föreskrifter. (*SJVFS 2005:37*).

Denna författning³ träder i kraft den 1 juli 1994, då Lantbruksstyrelsens kungörelse (LSFS 1985:36) med föreskrifter om officiell kontroll av om nötkreatur ska upphöra att gälla. Nötboskapskontroll som bedrivs av huvudman utsedd enligt nämnda föreskrifter får ske enligt bestämmelserna i den författningen till och med den 31 december 1994.

Denna författning⁴ träder i kraft den 1 juli 2005.

Denna författning⁵ träder i kraft den 16 mars 2009.

MATS PERSSON

Johan Loberg
(Enheten för idisslare och gris)

³ SJVFS 1994:83.

⁴ SJVFS 2005:37.

⁵ SJVFS 2009:29.

*Bilaga 1⁶***Härstamningsbevis**

För handel med **renrasiga avelsdjur** av nötkreatur inom gemenskapen
Härstamningsbevis utfärdat i enlighet med kommissionens beslut 2005/379/EG för
handel inom gemenskapen

Utfärdande organisation:

Stambokens namn:

Djurets identitet

SE-nr.	Stamboksnr.	
Djurets namn (frivilligt)		
Födelsedatum	Ras	Kön

För dräktiga hondjur

Datum för inseminering/betäckning	Tjurens id.
-----------------------------------	-------------

Uppfödarens namn
Adress

Ägarens namn
Adress

Härstamning

Identitet	Far	Farfar	Farmor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

Identitet	Mor	Morfar	Mormor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

DNA-typning/blodtypning:

Resultat från individprovning samt avelsvärden för djuret självt, dess föräldrar, far-
och morföräldrar bifogas.

Ort: Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande: Befattning:

⁶ Senaste lydelse SJVFS 2005:37

Bilaga 2⁷

Härstamningsbevis

För handel med **renrasiga avelstjurar** av nötkreatur inom gemenskapen

Utfärdande organisation:

Stambokens namn:

Djurets identitet

SE-nr.	Stamboksnr.
Djurets namn (frivilligt)	
Födelsedatum	Ras

Uppfödarens namn
Adress

Ägarens namn
Adress

Härstamning

Identitet	Far	Farfar	Farmor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

Identitet	Mor	Morfar	Mormor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

DNA-typning/blodtypning:

Resultat från individprovning samt avelsvärden för djuret självt, dess föräldrar, far- och morföräldrar bifogas.

Ort: Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande: Befattning:

⁷ Senaste lydelse SJVFS 2005:37

Dokument för sperma

Identitet:

Dosernas identifieringsmärkning (färg, nummer):

Antal doser	Datum för uppsamling	Tjurens identitet	Ras

Spermans ursprung

Seminstation (er)
Adress

Spermans bestämmelseort

Mottagarens namn
Adress

Ort: Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande: Befattning:

⁸ Senaste lydelse SJVFS 2005:37

Bilaga 4⁹

Härstamningsbevis

För handel med **embryon** från renrasiga avelsdjur av nötkreatur inom gemenskapen

A. Uppgifter om använd tjur

Utfärdande organisation:

Stambokens namn:

Djurets identitet

SE-nr.	Stamboksnr.
Djurets namn (frivilligt)	
Födelsedatum	Ras

Uppfödarens namn
Adress

Ägarens namn
Adress

Härstamning

Identitet	Far	Farfar	Farmor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

Identitet	Mor	Morfar	Mormor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

DNA-typning/blodtypning:

Resultat från individprovning samt avelsvärden för djuret självt, dess föräldrar, far- och morföräldrar bifogas.

Ort: Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande: Befattning:

⁹ Senaste lydelse SJVFS 2005:37

B. Uppgifter om embryodonatorn

Utfärdande organisation:

Stambokens namn:

Djurets identitet

SE-nr.	Stamboksnr.
Djurets namn (frivilligt)	
Födelsedatum	Ras

Uppfödarens namn
Adress

Ägarens namn
Adress

Härstamning

Identitet	Far	Farfar	Farmor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

Identitet	Mor	Morfar	Mormor
SE-nr.			
Stamboksnr.			

DNA-typning/blodtypning:

Resultat från individprovning samt avelsvärden för djuret självt, dess föräldrar, far- och morföräldrar:

Ort: Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande: Befattning:

Bilaga 5¹⁰

Dokument för embryon

Identitet:

Dosernas identifieringsmärkning (färg, nummer):

Antal doser	Datum för uppsamling	Embryons identitet	Ras

Embryons ursprung

Station(er) för uttagning av embryon
Adress

Embryons bestämelseort

Mottagarens namn
Adress

Ort: Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande: Befattning:

¹⁰ Senaste lydelse SJVFS 2005:37